

ארוסה פרק רביעי סוטה

כו.

עין משפט
נר מצוה

מא א ב ג מיי פט"ו
מהל' יסורי ביאה
הלכה כ טו"ע אה"ע
סנין ד ספ"ק טו:
ד מיי פ"א מהל' סוטה
הל' י טו"ע אה"ע ס'
קמח סעי' יג:
מב ה ו ז מיי פ"ב מהל'
סוטה הלכה ז והלכה
ז:

תוספות שאנין

דומה לשון קלסה ולשון
חשד הוא כדאמרין בנדה
דומת עירך עלתה בך וכן
מידם הוה דיימא חמותיה
מניה: שו"ע עומדת בחזקת
כשרות. הבת עומדת
בחזקת כשרות ולטיפה
פסולה לא היישינן דרוב
בעילות אחרי הבעל
ומבעלה נתעברה: וקינא
והביא אמר רחמנא המקנא
לה ישקנה. ואי קשיא
בקינא נמי כתיב וקנא
(והביא) את אשתו
דמשמע בעלה יקנא לה
ולא אחר. הא איתרבי
מאיש איש (אשר תשטה
אשה תחת אישה) ליה:
רב איש אמר כו. מר
מפרש היקשא דאיש
לאשה ומר מפרש היקשא
דאשה לאיש ולא פליגי:
הררן עלך ארוסה

דומה. פירש ר"ח שמלעין עליה בני אדם שהיא מונה כדגרסין
(ביבמות דף כה.) [ואמר אצ"י אמרה לי אסן] דומי דמתא
יומא ופלגא והוא (ס) עד שיאסו וימנו זה מנורות כלבנה פ"י מנורות
נשים טעויות פשתן משור כך מפרש בגמרת א"י. מה שהביא רבינו
חננאל דומי דמתא יומא ופלגא לא

הביא אלא לראיה ללשון דומה לזות
שפתים הוא ומיהו הכא לא מיירי
דדומה כה"ג דל"כ אפי' כנס יוציא
דהא פסקין התם כפ"ב דיבמות
(דף כה.) כרבי בקלא דלא פסיק היכא
[דדומי מתא יומא ופלגא דקאמר
הואיל ומכוער הדבר תלך ואפילו
רבי יוחנן מודי הכא אס כנס ללא
יוציא:] ר"ב בעיות אחר הבעל. לא
איירי אלא בקלא דפסק דפסקין כרב
(ביבמות כה.) ללא תלך דרוב בעילות אחר
הבעל ואע"ג דרב דלמר בסוף פרק
אלמנה דיבמות (דף טז:) ה"א על
ארוסתו צבית חמיו הולד ממזר
ומוקי בגמרא דדיימא מניה ומעלמא
ולה שדין לה צלה לדייה דוקא
ארוס שדין מנאי אשתו אכל דבעל
שכנסה מודי ולשמאל ל"ש דלעולם
הולד שמוקי וכגון ליתא לדומה
גופא קמן דלישייה אכל איתא קמן
ואמרה לכשר נבעלתי נאמנת דאמרין
בפרק עשרה יוספין (קדושין דף עה.)
ג"כ ארוסה שעבדה אע"ג דמוקמין
לה בפרק אלמנה לכ"ג (ביבמות טז:)
כגון דדיימא מעלמא מאי שמוקי
דלמר שמואל דזוקי שבדוקין את אמו
ואומרת לכשר נבעלתי דלמר רב
יהודה אמר שמואל הלכה כרבן
גמליאל דלמר היא נאמנת דאפילו
כרוב פסולין אללה הוא הדין האי
דקאמר הכא אל ישא דת דומה
כגון דליתא לדומה היא דנישייה
אכל איכא למתמה לנישנא בתרא
דלמר בפרק אלמנה דבא עליה
דכ"ע לא פליגי דבתר דידיה שדין
והא הכא דבעלה קצוע אללה כל שעה
לא שדי ליה שמואל בתרייה דבעל
בתר ארוס לא כל שכן ואפי' אס
מתלא וומר דשאני התם ידיעין

בכרור דבא עליה ארוס אכל גבי בעל לא ידיעין ביאה
ודאית דבא עליה מ"מ לרצא תקשה דלמר אפי' בארוסה שעבדה
אמר מסתברא ללא דיימא מניה דבא קאמר רב הולד ממזר
ושמואל אמר הולד שמואל דלמר דיימא מניה דבתר דידיה שדין
ליה ואפי' לרב וכ"ש שמואל והא הכא אע"ג דאית לה בעל
א"י אשה מתעברת אלא סמוך לווסתה
ובו. י"ל כגון שלא קצעה ווסת וה"ה דהמ"ל וכגון דלא קצעה ווסת אלא מילתא דפסיקא
נקט תימה לרבי והא אמר' התם כפ' המפלת (נדה דף כה:) ההוא שפירא דאתא לקמיה דמר שמואל אמר האי בר מ"א יומא הוא
וחשיב מיום דאלוה לטבילה עד ההוא יומא ולא הוה אלא מ' יומא אמר האי שנדוטה בעל וכפמיה ואודי ותקשה למ"ד סמוך לווסתה
* ונראה דמ"ד סמוך לווסתה רוב עיבורין קאמר מיהו מודי דזימנין מיקרי דמעברה נמי סמוך לטבילה או באחד מאותן הימים שדין
טבילה לווסתה וכן למ"ד סמוך לטבילה: **איש איש** דרבות אשת חרש וכו'. נראה דעיקר קרא לא אינטריך אלא לאוסרה
לבעל ולבעול ע"י קניו זה אכל משום לפוסלה מכתובתה לא כריך קרא דהא אפילו רבן שמעון זן גמליאל דלמר בפרק בתרא דכתובות
(דף קי:) כתובת אשה דאורייתא לאו ממש דאורייתא אלא אית ליה סמך מדאורייתא כדאמרין התם כפ"ק (דף יג.) מכאן סמכו חכמים
לכתובת אשה מן התורה אלא תנא דנקט כתובה מילתא אגב ארוסה קמ"ל דעוברת על דת ריכה התראה להפקיד כתובתה: **רב איש אמר**
בשם שחיגרת וגידמת אינה שותה דתתיב והעמיד הבהן את האשה. מימה לר"י מאי שנא הכא דמעט מוהעמיד וגינת רבא דכתיב
והעמיד ויערין לא ממעט אלא גוסס כפ"ק דערין (דף ז.) וכן העמידה דכתיב בקדשים בעלי מומין דלמרי' בפרק השמות (חולין ז.) שטטה
ועדיין מפרסת דבת העמדה והערכה היא וגבי יבס כתיב (דברים כה) ועמד ואמר ואפ"ה חלין נחתכו רגליו [למטה] מן הארכובה מיהו
מחליה לא תקשי דהתם * מפרש טעמא משום דכתיב זה מעל רגלו ועיקר קרא דועמד ואמר כדריש ליה כספרי מלמד שאינו אומר
דבריו אלא בעמדה * ותירך מדרבי רחמנא זן חדש לערכין ש"מ דהעמדה ממש לא קפיד רחמנא וכן בהמה בעלת מוס עיקרה לפדיון
עומדת ולא חילק זה הכתוב בין בעלת מוס אפי' נשברו או נחתכו רגליה דלא עדיפא מאלס דלא קפיד קרא אעמידות: **דברתיב** והעמיד
הבהן את האשה ונתן ע"י בפייה. אי קשיא דהכא משמע דרב אשי צעי קרא דכתיב וצפרק נגמר הדין (סנהדרין מה:) אמר' אמר ליה מר קשיא
צריה דרב חסדא לרב אשי ומי לא צעינן קרא דכתיב והתנן היה אחד מהם גידס או חיגר וכו' מאי טעמא לאו משום דצעינן קרא דכתיב
לא משום דכתיב קרא יתיירא הוא דמשמע אי לא דהו יתיירא דלא צעינן קרא דכתיב צלמא דרב שש דמעט קומא מעיני איכא
למימר קרא יתיירא דהוה מני למימר ויעלס מאישה וכן והעמיד דלמר רב אשי איכא למימר קרא יתיירא הוא דהא כתיב והעמידה

דומה. נטענת ומדברת כפי כל על ניאופיה. דומה לשון קלסה ודיבור
כדאמר' צננה (דף טו.) דומת עירך עלתה בין והואו לאו חשד הוא
אלא דיבור יתר שהיו מדברים זה על חציבותה של בעלה ואף
קלסה לשון דיבור יתר הוא לפיכך הוא נהפך ללשון צננה וללשון גנאי

דומה ואל ישא בת דומה שזו באה מטיפה
כשרה וזו באה מטיפה פסולה ור' יוחנן אמר
ישא אדם בת דומה ואל ישא דומה שזו
עומדת בחזקת כשרות וזו אינה עומדת
בחזקת כשרות מיתבי נושא אדם דומה
אמר רבא ותסברא נושא לכתחלה אלא אם
נשא תני נמי בת דומה * והלכתא ישא
אדם בת דומה ואל ישא דומה דתני רב
החליפא בר מערבא קמיה דר' אבהו * אשה
מונה בניה כשרין רוב בעילות אחר הבעל
בעי רב עמרם היתה פרוצה ביותר מהו
אליבא דמ"ד * אי אשה מתעברת אלא
סמוך לווסתה לא תיבעי לך דלא ידע בה
ולא מנטר לה כי תיבעי לך אליבא דמ"ד
אין אשה מתעברת אלא סמוך לטבילתה
מאי כיון דידע בה נטורי מנטר לה או
דלמא זביון דפרוצה ביותר לא תיקו: ואלו
שב"ד כו': ת"ר איש מה ת"ל איש איש
לרבות ד^א אשת הרש ואשת שוטה ואשת
שעמום ושהלך בעלה למדינת הים ושהיה
חבוש בבית האסורין שב"ד מקנין להן
לפוסלן מכתובתן יכול אף להשקותן ת"ל
* והביא האיש את אשתו ר' יוסי אומר אף
להשקותה ולכשיצא בעלה מבית האסורין
ישקנה במאי קא מיפלגי רבנן סברי בעיני
וקינא והביא ור' יוסי סבר לא בעיני וקינא
והביא ת"ר ^א אשר תשטה אשה תחת
אשה ^ב להקיש איש לאשה ואשה לאיש
למאי הלכתא אמר רב ששת כשם ישאם
הוא סומא לא היה משקה דכתיב
^ג ונעלם מעיני אשה כך היא אם היתה
סומא לא היתה שותה רב אשי אמר וכשם
שחיגרת וגידמת לא היתה שותה דכתיב
והעמיד

קצוה והוה לן למימר רוב בעילות אחר הבעל ולא שדי ליה צדיקה כ"ש התם: **אליבא** דמ"ד אין אשה מתעברת אלא סמוך לווסתה
ובו. י"ל כגון שלא קצעה ווסת וה"ה דהמ"ל וכגון דלא קצעה ווסת אלא מילתא דפסיקא
נקט תימה לרבי והא אמר' התם כפ' המפלת (נדה דף כה:) ההוא שפירא דאתא לקמיה דמר שמואל אמר האי בר מ"א יומא הוא
וחשיב מיום דאלוה לטבילה עד ההוא יומא ולא הוה אלא מ' יומא אמר האי שנדוטה בעל וכפמיה ואודי ותקשה למ"ד סמוך לווסתה
* ונראה דמ"ד סמוך לווסתה רוב עיבורין קאמר מיהו מודי דזימנין מיקרי דמעברה נמי סמוך לטבילה או באחד מאותן הימים שדין
טבילה לווסתה וכן למ"ד סמוך לטבילה: **איש איש** דרבות אשת חרש וכו'. נראה דעיקר קרא לא אינטריך אלא לאוסרה
לבעל ולבעול ע"י קניו זה אכל משום לפוסלה מכתובתה לא כריך קרא דהא אפילו רבן שמעון זן גמליאל דלמר בפרק בתרא דכתובות
(דף קי:) כתובת אשה דאורייתא לאו ממש דאורייתא אלא אית ליה סמך מדאורייתא כדאמרין התם כפ"ק (דף יג.) מכאן סמכו חכמים
לכתובת אשה מן התורה אלא תנא דנקט כתובה מילתא אגב ארוסה קמ"ל דעוברת על דת ריכה התראה להפקיד כתובתה: **רב איש אמר**
בשם שחיגרת וגידמת אינה שותה דתתיב והעמיד הבהן את האשה. מימה לר"י מאי שנא הכא דמעט מוהעמיד וגינת רבא דכתיב
והעמיד ויערין לא ממעט אלא גוסס כפ"ק דערין (דף ז.) וכן העמידה דכתיב בקדשים בעלי מומין דלמרי' בפרק השמות (חולין ז.) שטטה
ועדיין מפרסת דבת העמדה והערכה היא וגבי יבס כתיב (דברים כה) ועמד ואמר ואפ"ה חלין נחתכו רגליו [למטה] מן הארכובה מיהו
מחליה לא תקשי דהתם * מפרש טעמא משום דכתיב זה מעל רגלו ועיקר קרא דועמד ואמר כדריש ליה כספרי מלמד שאינו אומר
דבריו אלא בעמדה * ותירך מדרבי רחמנא זן חדש לערכין ש"מ דהעמדה ממש לא קפיד רחמנא וכן בהמה בעלת מוס עיקרה לפדיון
עומדת ולא חילק זה הכתוב בין בעלת מוס אפי' נשברו או נחתכו רגליה דלא עדיפא מאלס דלא קפיד קרא אעמידות: **דברתיב** והעמיד
הבהן את האשה ונתן ע"י בפייה. אי קשיא דהכא משמע דרב אשי צעי קרא דכתיב וצפרק נגמר הדין (סנהדרין מה:) אמר' אמר ליה מר קשיא
צריה דרב חסדא לרב אשי ומי לא צעינן קרא דכתיב והתנן היה אחד מהם גידס או חיגר וכו' מאי טעמא לאו משום דצעינן קרא דכתיב
לא משום דכתיב קרא יתיירא הוא דמשמע אי לא דהו יתיירא דלא צעינן קרא דכתיב צלמא דרב שש דמעט קומא מעיני איכא
למימר קרא יתיירא דהוה מני למימר ויעלס מאישה וכן והעמיד דלמר רב אשי איכא למימר קרא יתיירא הוא דהא כתיב והעמידה

קצוה והוה לן למימר רוב בעילות אחר הבעל ולא שדי ליה צדיקה כ"ש התם: **אליבא** דמ"ד אין אשה מתעברת אלא סמוך לווסתה
ובו. י"ל כגון שלא קצעה ווסת וה"ה דהמ"ל וכגון דלא קצעה ווסת אלא מילתא דפסיקא
נקט תימה לרבי והא אמר' התם כפ' המפלת (נדה דף כה:) ההוא שפירא דאתא לקמיה דמר שמואל אמר האי בר מ"א יומא הוא
וחשיב מיום דאלוה לטבילה עד ההוא יומא ולא הוה אלא מ' יומא אמר האי שנדוטה בעל וכפמיה ואודי ותקשה למ"ד סמוך לווסתה
* ונראה דמ"ד סמוך לווסתה רוב עיבורין קאמר מיהו מודי דזימנין מיקרי דמעברה נמי סמוך לטבילה או באחד מאותן הימים שדין
טבילה לווסתה וכן למ"ד סמוך לטבילה: **איש איש** דרבות אשת חרש וכו'. נראה דעיקר קרא לא אינטריך אלא לאוסרה
לבעל ולבעול ע"י קניו זה אכל משום לפוסלה מכתובתה לא כריך קרא דהא אפילו רבן שמעון זן גמליאל דלמר בפרק בתרא דכתובות
(דף קי:) כתובת אשה דאורייתא לאו ממש דאורייתא אלא אית ליה סמך מדאורייתא כדאמרין התם כפ"ק (דף יג.) מכאן סמכו חכמים
לכתובת אשה מן התורה אלא תנא דנקט כתובה מילתא אגב ארוסה קמ"ל דעוברת על דת ריכה התראה להפקיד כתובתה: **רב איש אמר**
בשם שחיגרת וגידמת אינה שותה דתתיב והעמיד הבהן את האשה. מימה לר"י מאי שנא הכא דמעט מוהעמיד וגינת רבא דכתיב
והעמיד ויערין לא ממעט אלא גוסס כפ"ק דערין (דף ז.) וכן העמידה דכתיב בקדשים בעלי מומין דלמרי' בפרק השמות (חולין ז.) שטטה
ועדיין מפרסת דבת העמדה והערכה היא וגבי יבס כתיב (דברים כה) ועמד ואמר ואפ"ה חלין נחתכו רגליו [למטה] מן הארכובה מיהו
מחליה לא תקשי דהתם * מפרש טעמא משום דכתיב זה מעל רגלו ועיקר קרא דועמד ואמר כדריש ליה כספרי מלמד שאינו אומר
דבריו אלא בעמדה * ותירך מדרבי רחמנא זן חדש לערכין ש"מ דהעמדה ממש לא קפיד רחמנא וכן בהמה בעלת מוס עיקרה לפדיון
עומדת ולא חילק זה הכתוב בין בעלת מוס אפי' נשברו או נחתכו רגליה דלא עדיפא מאלס דלא קפיד קרא אעמידות: **דברתיב** והעמיד
הבהן את האשה ונתן ע"י בפייה. אי קשיא דהכא משמע דרב אשי צעי קרא דכתיב וצפרק נגמר הדין (סנהדרין מה:) אמר' אמר ליה מר קשיא
צריה דרב חסדא לרב אשי ומי לא צעינן קרא דכתיב והתנן היה אחד מהם גידס או חיגר וכו' מאי טעמא לאו משום דצעינן קרא דכתיב
לא משום דכתיב קרא יתיירא הוא דמשמע אי לא דהו יתיירא דלא צעינן קרא דכתיב צלמא דרב שש דמעט קומא מעיני איכא
למימר קרא יתיירא דהוה מני למימר ויעלס מאישה וכן והעמיד דלמר רב אשי איכא למימר קרא יתיירא הוא דהא כתיב והעמידה

(א) ומספיקה יבמות פ"י ב',
(ב) נדה לא: (ג) ולעיל כד',
(ד) ולעיל כד': (ה) ומוקף
(כג.) (ד) רש"ל מ"ו, (ז) ונמנבר
ה' (ח) ע"י לעיל ו':
(ט) דלחיי בקלא דפסיק
דפסקין כרב דלא תלך
הס"ד ודח"כ מה"ד דרוב
בעילות אחר הבעל ואע"ג
דרב כו. רש"ל * (י) ביבמות
ק"ג. (י) ויעין היטב חס'
ערכין ז. ד"ה ולא אוריא.

תורה אור השלם

1. והביא האיש את אשתו אל הבתן והביא את קרבנה עליה צעירת האיפה קמח שערים לא יצק עליה שוקן ולא יתן עליה לבנה כי מנחת קמח הוא מנחת זביון מוקרת עין:
במדבר ה טו
2. זאת תורת הקנאת אשר תשטה אשה תחת אישה ונתקאה:
במדבר ה כט
3. ושקב איש אתה שבבת זרע ובעלם מעיני אישה ונתקרה והיא נתקאה וזר אין בה והוא לא נתקשה:
במדבר ה יג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומספיקה וכו' אמרת אלא דמי שאינו:

גיליון הש"ס

תוס' ד"ה אליבא דמ"ד וכו' ונראה דמ"ד וכו'. ע"י נדה דף י ע"ב מ"ה: דהוא: ד"ה רב אשי אמר וכו' ותירך מדרבי רחמנא כן חדש וי"ל כפ"ק וכו' כתיב פ"א דערין מ"א:

מוסף רש"י

דומה. לשון יענן (נדה טו.) ואשת שעמום. לקוי בתמון לז (לעיל כה.)
הררן עלך ארוסה